

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3239/2015. (XII. 8.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

végzést:

Az Alkotmánybíróság a Fővárosi Törvényszék 27.Bf.XXII.7290/2014/7. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

Indokolás

- [1] 1. Az indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. § alapján alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz, amelyben a Fővárosi Törvényszék 27.Bf.XXII.7290/2014/7. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte.
- [2] Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügy lényege, hogy a bérbeadó a gyárépülete egy részére megkötött bérleti szerződést felmondta, mert a bérlő jelentős bérleti díjhátralékot halmozott fel. Az indítványozó mint az ingatlan tulajdonosának képviselője azért, hogy a bérbeadó a törvényes zálogjogát érvényesíteni tudja, a bérlőt és munkatársait az épület elhagyására, valamint a vagyontárgyaik otthagytására szólította fel. A bent tartózkodók mivel e kéreésnek nem tettek eleget, ezért az indítványozó hosszabb időre bezárta őket az épületbe.
- [3] A Budai Központi Kerületi Bíróság az indítványozót négy rendbeli, a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 194. § (1) bekezdésébe ütköző személyi szabadság megsértése büntette miatt egy év szabadságvesztésre ítélte, amelynek végrehajtását két év próbaidőre felfüggesztette. A Fővárosi Törvényszék az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta. Az indítványozóval szemben kiszabott szabadságvesztés tartalmát hat hónapra, a felfüggesztés időtartamát egy évre mérsékelte, valamint a vádlottat előzetes mentesítésben részesítette, egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.
- [4] A felülbírálat során a másodfokú bíróság megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a vonatkozó perrendi szabályok betartása mellett folytatta le a büntető-eljárást. Ítélete indokolásában részletesen elemezte és értékelte a vádlottnak,

a sértetteknek, és a tanúknak az eljárás során tett nyilatkozatait, valamint az utóbb lefolytatott egyezség alapján a sértettek részére teljesített fizetést. A másodfok szerint az elsőfok helyesen állapította meg a vádlott szándékát, vagyis azt, hogy azért zárta be a sértetteket meghatározott időtartamra az üzem épületébe, hogy az üzem kijáratainak lezárásával megakadályozza a bérleti díj tartozás fedezetéül szolgáló vagyontárgyak elszállítását.

- [5] A másodfokú bíróság továbbá osztotta az elsőfokú bíróságnak a személyi szabadság megsértésével kapcsolatban kifejtett jogi álláspontját. Eszerint e jogi tárgy sérelmét jelenti valamennyi olyan magatartás, amely meggátolja a sértettet abban, hogy szabad akaratának megfelelően válassza meg a tartózkodási helyét. E fogalom alá esik a szabadságtól való megfosztás, a mozgásában való korlátozás, vagy akadályozás. A sértetteknek az öltözőbe, illetve az iroda helyiségbe történő bezárása alkalmas volt tehát arra, hogy a vádlott őket személyi szabadságuktól megfoszta még akkor is, ha a távozás lehetősége ugyan biztosított volt számukra, azonban csak meghatározott feltételekhez (iratok, ingóságok hátrahagyásához) kötöttek. A személyi szabadságtól megfosztás továbbá nem csak a fizikai cselekvési lehetőség kizárását (bezárást) jelenti, hanem megvalósulhat – bár nem kötelező tényállási elemként – erőszak vagy fenyegetés alkalmazásával is. Jelen esetben megállapítható tehát, hogy a bérlő azért nem akarta elhagyni az épületet, mert a vádlott az üzem bezárására készült, és félt, hogy ha távozik, nem juthat vissza oda, így elveszíti a jogos birtoklásból eredő pozícióját. Az üzem bezárásának kilátásba helyezése, figyelemmel arra, hogy az a termelőeszközöktől való elzárást jelentette volna, alkalmas volt arra, hogy a bérlőben komoly félelmet keltsen, mivel a gazdasági tevékenység félbeszakadásának a kockázatát jelenthette. Nem osztotta a másodfokú bíróság a vádlott azon érvelését sem, hogy bűnösségét azért nem lehet megállapítani, mert a sértetteknek lehetőségük lett volna az ablakon át távozni. A bűncselekmény attól függetlenül megvalósul, hogy a sértetteknek esetleg lett volna lehetőségük a helyiség elhagyására oly módon, amely nagyban függ egészségi állapotuktól, életkoruktól, testalkatuktól és a rendelkezésre álló eszközöktől. Nem befolyásolja a bűncselekmény megállapíthatóságát az sem, hogy mennyi ideig áll fenn a sértettek személyi szabadságától való megfosztottsága, hiszen a bűncselekmény e jog megakadályozásával befejezetté válik.
- [6] A másodfokú bíróság a törvény által biztosított zálogjog fennállását nem vitatva megállapította azt is, hogy a bérleti díj nem fizetése esetén hatályos felmondás híján a bérbeadó nem akadályozhatja meg a bérlet tárgyának bérlő általi használatát. A zálogjog gyakorlása csak a jogosultság tárgyát képező javakra terjed ki, még akkor is, ha a zálogjog biztosítása érdekében a bérlet tárgyának

lezárása indokolt, viszont ekkor sem terjedhet túl a jog biztosította kereteken, és nem sértheti mások jogait. A zálogjog nem terjedhet ki a bérlő cégirataira, személyes tárgyaira, illetve az egyik sértettnek az üres öltözőhelyiségbe való bezárása sem célozhatta a zálogjog biztosítását. Az ingatlan bérlőinek birtokállapota jogos volt. A vádlott a bérlemény használatát, illetve a zálogjog érvényesítése címén az érintett személyek zálogjoggal nem érintett jogait, így a cégiratok elszállítását és a személyek szabad mozgását nem korlátozhatta.

- [7] A másodfokú bíróság megállapította azt is, hogy az elsőfokú bíróság a büntetés kiszabása során irányadó körülményeket hiánytalanul és hibátlanul feltárta, az alanyi és tárgyi oldalon felmerült enyhítő és súlyosító körülményekre tekintettel állapította meg az alkalmazott szankció nemét és mértékét. Az enyhítő körülmények száma és nyomatéka miatt a másodfokú bíróság mind a szabadságvesztés, mind a próbaidő tartamát kissé eltúlzottnak értékelte, azért azokat mérsékelte és a vádlottat addigi, kifogás alá nem eső életvezetésére tekintettel a büntetett előlethez fűződő hátrányok alól azonnal mentesítette.
- [8] Ezt követően az indítványozó alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz, melyben a Fővárosi Törvényszék 27.Bf.XXII.7290/2014/7. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte, mert az sérti az Alaptörvény XXVIII. cikk (1)–(7) bekezdéseit. Az indítványozó szerint az ítélet az Alaptörvény Q) cikk (2) bekezdésébe is ütközik, mivel az az 1993. évi XXXI. törvénnyel kihirdetett az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló Rómában, 1950. november 4-én kelt Egyezmény (a továbbiakban: EJE.) 6. cikkét (tisztességes eljárásból való jog) sérti. Az indítványozó az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésénél kifejtett indokokkal megegyező érvek alapján kérte megállapítani az EJE megsértését.
- [9] Az indítványozó szerint a büntetőeljárás és a másodfokú ítélet azért sérti a pártatlan és tisztességes tárgyaláshoz való jogát, mert az ügyészség és a bíróság nem a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény 28. §-ának és 171. § (2) bekezdésének megfelelően járt el. Az eljáró szervek ugyanis nem vizsgálták a sértettek szerepét, kijelentéseit, melyek véleménye szerint felvetik a fedezetelvonás és a zsarolás bűncselekmények elkövetésének gyanúját, valamint nem tettek feljelentést a sértettek ellen. Az eljárás az enyhítő körülményeket figyelmen kívül hagyva kizárólag az indítványozót terhelő körülményekre korlátozódott. Az indítványozó kifogásolta továbbá, hogy a bíróság nem értékelte a sértetti nyilatkozatok ellentmondásosságát, valamint figyelmen kívül hagyta a sértettek valódi akaratát, vagyis azt, hogy nem kívánták elhagyni az épületet, így nem akaratuk ellenére voltak oda bezárva. Sérelmezte, hogy a bíróság az ő szándékát sem tárta fel, nem értékelte, hogy az ajtók bezárásával az volt

a célja, hogy az ingatlan tulajdonosának törvényes zálogjogát érvényesítse. Az indítványozó végül arra is hivatkozott, hogy a másodfokú bíróság azáltal, hogy az ítélet kihirdetése során kiküldte a teremből a hallgatóságnak azt az egy tagját, amelyik a „fejét csóválta” az ítélet hallatán, korlátozta nyilvános tárgyaláshoz való jogát.

- [10] Az indítványozó – a főtítkárság hiánypótlásra történő felhívását követően – indítványát változatlan tartalommal továbbra is fenntartotta.
- [11] 2. Az Abtv. 56. § (1) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság először az alkotmányjogi panasz befogadásáról dönt, melynek során az eljáró tanács vizsgálja, hogy az indítvány megfelel-e az alkotmányjogi panasz befogadhatóságára vonatkozó törvényi – formai és tartalmi – feltételeknek.
- [12] Az Alkotmánybíróság a formai feltételek vizsgálata során megállapította, hogy az indítványozó alkotmányjogi panaszát az Abtv. 30. § (1) bekezdésében foglalt hatvan napos határidőn belül nyújtotta be. Az indítvány viszont az Alaptörvény XXVIII. cikk (2)–(7) bekezdései vélt sérelmével kapcsolatban semmiféle indokolást nem tartalmaz, az Alaptörvény Q) cikk (2) bekezdése pedig nem tekinthető az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogának. Így e panaszelemek befogadására – a törvényi feltételek hiányában – nincs lehetőség.
- [13] A befogadásról való döntéskor az indítvány tartalmi vizsgálata során a testület különösen az Abtv. 26–27. § szerinti érintettséget, a jogorvoslat kimerítését, valamint a 29–31. § szerinti feltételeket vizsgálja.
- [14] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványt az Abtv. 27. §-a szerint benyújtásra jogosult és érintett magánszemély nyújtotta be jogorvoslati jogának kimerítését követően.
- [15] Az Abtv. 29. §-a alapján az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be. Erre tekintettel az indítványozónak az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes tárgyaláshoz való jog sérelmével kapcsolatban a következőket állapította meg.
- [16] Az Alkotmánybíróság az Alaptörvény 24. cikk (1) bekezdésének értelmében az Alaptörvény védelmének legfőbb szerve. Ennek megfelelően az Alkotmánybíróság az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdésének *d*) pontja alapján a bírói döntéseket az alkotmányosság szempontjából ellenőrizheti, és jogköre a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség vizsgálatára és kiküszöbölésére korlátozódik, ezért a bírói döntés irányának, a bizonyítékok bírói mérlegelésének és értékelésének, illetve a bírósági eljárás teljes egészének ismételt felülbírálatára nem rendelkezik hatáskörrel {3231/2012. (IX. 28.) AB végzés,

Indokolás [4]; 3017/2013. (I. 28.) AB végzés, Indokolás [3]; 3170/2014 (VI. 3.) AB végzés, Indokolás [8]}. „Sem a jogállamiság elvont elve, sem a tisztességes eljárás alapjoga [...] nem teremthet alapot arra, hogy az Alkotmánybíróság a bírósági szervezet feletti »szuperbíróság« szerepébe lépjen, és hagyományos jogorvoslati fórumként járjon el.” {3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [14]}. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozó alkotmányjogi panasza a kifogásolt ítélet felülbírálatára irányul. Indítványában a bíróságok által megállapított tényállást, a bírói törvényértelmezés és jogalkalmazás helyességét, valamint a bíróságok által mindezekből levont következtetéseit vitatja. A tisztességes tárgyaláshoz való jog sérelmével kapcsolatban az indítványozó valójában az ítélettel szembeni kifogásait fogalmazza meg, illetve az eljáró szervek és a bíróságok eljárását kritizálja, alkotmányossági érvelést azonban alkotmányjogi panasza ténylegesen nem tartalmaz. Mivel az indítvány alapján az Abtv. 29. §-ában meghatározott, a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés nem állapítható meg, ezért az Alkotmánybíróság – az Abtv. 47. § (1) bekezdése és az Ügyrend 5. § (1) bekezdése alapján eljárva – az alkotmányjogi panaszt az Abtv. 29. §-a, továbbá az 56. § (2) és (3) bekezdése, valamint az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2015. november 24.

Dr. Szalay Péter s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k., *Dr. Lenkócs Barnabás s. k.,*
alkotmánybíró alkotmánybíró

Dr. Lévy Miklós s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/980/2015.

